

dette hænger sammen, skal jeg tillade mig at sige, og glem det bare ikke! Det hænger saaledes sammen, at der bagved Tanken om, at Kommunen eller Andre skulde yde 400,000 Rd., laa den stiltiende Betingelse, at Rigsdagen saa skulde forpligte sig til at opretholde Theatret som Statsanstalt, hvorved Rigsdagen altsaa vilde være kommen til at staa ganske anderledes bunden overfor denne Institution end nu, da den staa fuldstændig frit overfor den. En saadan hemmelig Artikel i Fredsvoilkaarene vilde jeg ikke vide noget af, og derfor sagde jeg, at naar der var Tale om at rive den gamle Bygning ned og bygge en ny, saa maatte det ske under den Forudsætning, at man fik som Tilskud rent ud, hvad den gamle Bygning havde kostet at opføre, nemlig 250,000 Rd., altsaa fik det uden nogen behyrrende Forpligtelse for Staten ligeoverfor Theatrets Fremtid. Skete dette, maatte Staten ogsaa kunne yde sit Tilskud, idet et nyt Theater med flere og, for en Del billigere Pladser end tidligere vilde være en Fordel i dobbelt Henseende. — Maa jeg endnu gjøre en mindre Bemærkning overfor den ærede forrige Kultusminister. Det er nemlig ikke rigtig blevet fremhævet under denne Forhandling, at det er en af de uheldige Sider ved Administrationen i Kultusministeriet, som forstaa sig rigtig godt paa at opføre Bygninger og rigtig godt paa at sælge Præstegaardsjorder og rigtig godt paa mange andre praktiske Ting, at den ogsaa havde opstillet den ubemærkede Bestemmelse i den Kontrakt, som den indlob sig paa med Entreprenuerne, at der gaves disse Hals og Haands Ret over den gamle Theaterbygning, saaledes at Sagen stillede paa den Maade, at enten maatte man spille i det nye Theater, som man best kunde, eller ogsaa maatte man leie det gamle Theater af Entreprenuerne. Dette er ogsaa en Side, som vel ikke vedkommer Loven, men som vedkommer den samlende og uheldige Udførelse af den. Men nu kommer den forrige Minister og siger, at han ikke turde lade Folk gaa i det gamle Theater paa Grund af, at der i Udbandsstilfælde ingen Udgang var til den østre Side. Der var, saa vidt jeg veed, kun Luftet en eneste Udgang mere end dem, der før vare; saa vidt jeg veed, var den østre Side af Theatret den Gang ikke aabent for Publikum. Der var kun een Udgang, og denne ene lille Udgang kunde vel nok uden nogen stor Bekostning været anbragt paa den anden Side, saaledes at dette dog maatte være en Ubetydelighed at regne ligeoverfor den Omstændighed, at man ved den uheldige Affattelse af Kontrakten bandt sig til, at det gamle Theater skulde overlades til Entreprenuerne; dette maa man nu tage paa sig og tage Følgerne af. Jeg gjentager, at hele denne Forhandling om Overskriften vilde være undgaet, saakvemt Lovens Bestemmelse om en offentlig Beretning om Arbejds Fremskriden i disse 5 Aar, om de stigende Priser og om, hvad

dermed staa i Forbindelse, havde foreligget udført. Jeg havde en anden Betragtning ved Siden deraf, og jeg vedkjender mig den endnu, den stod i fuldstændig Overensstemmelse med selve Lovens Tanker; det var den, at man skulde have viist lidt Omfigt og lidt Sands for Publikums Ønske om Rundskab til, hvad der — som den ærede forrige Minister ytrede —, foregik bag Kuliserne. Sige som det offentlig kan siges, hvem der skal spille i et Stykke, som man optager, saaledes er der meget Andet, der interesserer det theaterbesøgende Publikum. Der kan siges, hvilke Stykker man agter at opføre, og hele Driftsplanen baade for forrige Aar, og hvad man agter at gjøre i det nye Aar, kan bekendtgjøres. Nu havde jeg tænkt mig, at Ministeriet havde benyttet en saadan Leilighed til paa en Maade at fremstille dette for Publikum, og var man bleven vant dertil, saa vilde derved tillige være vundet noget til Opnaaelsen af de Midler, som endnu ikke have til Udmynkning af de Lokaler, der endnu staa ufuldførte i det nye Theater. Dette var ogsaa et Hensyn, som var taget i Loven, og som netop var taget med Blikket paa, at vi skulde have et ikke ubetydeligt Tilskud for at faae Bygningen udfyldt. Men som sagt, den hele Gang i denne Sag skal nok en Gang komme til at forelige ogsaa i sine Enkeltheder; det Bidrag, som det høitæredede Ministerium har givet os i Anmærkningerne til denne Tillægsbevillingslov, afgiver sandelig ikke tilstrækkelige Midler til at faae Oplysninger om, hvorledes dette Arbejde er fremmet; nei, der maa Mere til. Jeg vil i Modsetning til, hvad den ærede Minister nu talte om, at Loven var kommen afævet ind, og at der ikke forelaa det Mindste om Bygningen, havde saa længe, som jeg kan, at i det af Ministeriet forelagte Lovforslag stod der en Paragraf om, at man kunde bygge en ny Bygning, og dermed Punktum; der var ikke Tale om Overdragelse eller Lignende. Denne Paragraf tog man ud og lod hele den øvrige Lov ligge, som havde til Hensigt at binde os til en vedvarende Theaterlov, der skulde vare fra Slægt til Slægt, og som maaske skulde have haft de samme Revisionsvanfælgeligheder som andre Love. Denne Lov lode vi ligge og optog alene Paragrafen om Bygningen, og denne Paragraf foreskrev da saa nøie, hvorledes der skulde indtaldes Tegninger, hvorledes disse skulde bedømmes, og hvorledes man skulde vælge iblandt dem. Jeg tør dristig sige, at det, at vore unge Kunstnere bleve kaldede hertil, og at Publikum fik Leilighed til at se dette Arbejde, før det blev fuldført, har haft sin store Betydning og sin Medvirkning til, at Theaterbygningen er bleven saa smuk, som den er. Dette er det første Lovarbejde i den Retning, hvor man har kaldt Konkurrencen frem, hvilket aldeles ikke tidligere har været Tilfældet ved Kultusministeriet. Har jeg ikke tidligere dadlet, hvorledes Ministeriet uden